Riigihalduse ministri määruse „Toetuse andmise tingimused kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse tõstmiseks“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse perioodi 2021−2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 10 lõike 2 alusel.

Määrusega reguleeritakse Eesti riigi eelarvestrateegia tulemusvaldkonna „Tõhus riik“, regionaalpoliitika programmi regionaalarengu meetme tegevust „Piirkondade elu- ja ettevõtluskeskkonna arendamine ning piiriülese koostöö arendamine“, mille tulemuste saavutamiseks toetust antakse.

Määrusega panustatakse „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021-2027“ (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi 5 „Inimestele lähedasem Eesti“ mõlema erieesmärgi tulemuste saavutamisse. Erieesmärk 1 on „Tervikliku ja kaasava sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnaalase arengu, kultuuri, looduspärandi, säästva turismi ja julgeoleku soodustamine linnapiirkondades“. Erieesmärk 2 on „Tervikliku ja kaasava sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnaalase kohaliku arengu, kultuuri, looduspärandi, säästva turismi ja julgeoleku soodustamine mujal kui linnapiirkondades“.

Määruse raames on kohalikel omavalitsustel, nende liitudel ja maakondlikel arenduskeskustel võimalik teha uuringuid ja analüüse ning palgata eksperte, selleks et kavandada kvaliteetsemaid kohalikke teenuseid, elu- ja ettevõtluskeskkonda ning saavutada maakonna arengustrateegia ja kohaliku omavalitsuse arengukava eesmärke. Meetme tegevused on eelkõige abiks poliitikaeesmärgi 5 „Inimestele lähedasem Eesti“ projektide ettevalmistamisel ja need aitavad parandada projektide kvaliteeti.

Euroopa Komisjoni töödokumendi „2019. aasta aruanne Eesti kohta“ kohaselt on Eestis suured piirkondlikud erinevused, mistõttu on suured ka erinevused üldise heaolu, sotsiaalse infrastruktuuri ja avalike teenuste vallas. Eesti kohalikud omavalitsused on silmitsi väljakutsega tagada avalike teenuste kättesaadavus, tõhusus ja kvaliteet. Raskused on eriti suured äärepiirkondade omavalitsustes. Suur piirkondlik erinevus Eestis tähendab, et riigi suutlikkus minna üle mudelile, mille puhul on lähenemisest saadav kasu ühtlasemalt jaotunud ja territoriaalselt tasakaalustatud, sõltub suurel määral sihtotstarbelistest investeeringutest ja konkreetsetest poliitikameetmetest, mis toetavad mahajäänud piirkondi. Euroopa Komisjoni „2019. aasta aruanne Eesti kohta“ kohaselt pärsib integreeritud territoriaalsete arengustrateegiate rakendamist ka omavalitsuste ja piirkondlike asutuste ebapiisav suutlikkus, vähene rahaline sõltumatus ja üldiselt tagasihoidlik motivatsioon meelitada ligi investeeringuid ja luua töökohti. Aruande kohaselt peaks Eesti jätkama piirkonniti kohandatud strateegiate rakendamist, et lahendada piirkondadele eriomaseid probleeme.

Poliitikaeesmärgi 5 puhul algatavad projektivaliku piirkonnad ja kavandatud projektid põhinevad maakonna arengustrateegiatel. Rakenduskavas on öeldud, et seetõttu tuleb toetada ja tugevdada kohalike omavalitsuste suutlikkust töötada välja usaldusväärsed strateegiad ning hinnata ja valida projekte. Kui teiste poliitikaeesmärk 5 meetmete puhul on toetuse andmise eeltingimuseks maakonna arengustrateegia vastavus Ühissätete määruse artikli 29 lõikes 1 nimetatud nõuetele, siis käesolevas määruses seda nõuet ei ole, kuna võimalik on vajadusel

toetada ka maakonna arengustrateegia väljatöötamiseks ja tegevuskava uuendamiseks vajalikke uuringuid ja analüüse.

Meetme tegevuste elluviimise tulemusena paraneb kohaliku ja regionaalse tasandi suutlikkus rakendada strateegiaid, koostada ja rakendada kvaliteetseid projekte ning seeläbi suureneb nende suutlikkus pakkuda kvaliteetseid avalikke teenuseid ja atraktiivset ettevõtluskeskkonda ning lahendada linnapiirkondade arenguväljakutseid.

Rakenduskava poliitikaeesmärgi 5 raames toetatakse lisaks käesolevale määrusele keskseid koolitusprogramme kohalikele omavalitsustele ja muudele kohaliku tasandi organisatsioonidele. Käesoleva määruse tegevused ja kesksed koolitusprogrammid täiendavad üksteist ja on mõlemad suunatud arendusvõimekuse tugevdamisele.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud rahandusministeeriumi regionaalarengu osakonna regionaalpoliitika talituse peaspetsialist Katrin Orgusaar (tel 611 3105; e-post katrin.orgusaar@fin.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud rahandusministeeriumi kohalike omavalitsuste poliitika osakonna õigusnõunik Martin Kulp (tel 611 3097; e-post martin.kulp@fin.ee) ning personali- ja õigusosakonna õigusloome valdkonna juht Virge Aasa (tel 611 3549; e-post virge.aasa@fin.ee). Eelnõu on keeleliselt toimetanud personali- ja õigusosakonna keeletoimetaja Sirje Lilover (tel 611 3638; sirje.lilover@fin.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kümnest peatükist ja 26 paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

1) Üldsätted;
2) Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr;
3) Nõuded toetuse taotlejale, partnerile ja taotlusele;
4) Toetuse taotlemine;
5) Taotluste menetlemine;
6) Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine;
7) Toetuse saaja ja partneri õigused ja kohustused;
8) Aruannete esitamine;
9) Toetuse maksmise tingimused;
10) Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine, finantskorrektsioon ja vaided.

1. peatükk. Üldsätted

Eelnõu 1. peatükis kirjeldatakse eelnõu reguleerimisala, toetuse andmise eesmärk ja tulemus ning rakendusüksus ja -asutus.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse määruse reguleerimisala ja sihtpiirkond.

Meede on seotud rakenduskava poliitikaeesmärgi „Inimestele lähedasem Eesti“ mõlema erieesmärgiga ja meetme sihtpiirkonnaks on kogu Eesti. Meetme tegevuste toetamisel loetakse suuremate linnapiirkondade kohalike omavalitsuste esitatud taotlused, mis on eelkõige seotud nende linnalise territooriumi ulatusega, panustavaks erieesmärgi 1 tulemuste saavutamisse, ülejäänud taotlused panustavaks erieesmärgi 2 tulemuste saavutamisse. Samal põhimõttel peab rakendusüksus ka arvestust erieesmärkide kaupa eelarveliste kohustuste ja väljamaksete üle.

Toetuse andmisel ei ole tegemist riigiabi andmisega. Abi antakse riigi poolt ja abi on valikuline, kuid abi ei moonuta konkurentsi ja kaubandust liikmesriikide vahel. Samuti ei anna see majanduslikku eelist selle saajale võrreldes ettevõtjatega. Kõik tegevused, mis on meetme raames abikõlblikud, panustavad vaid kohaliku avaliku võimu tegevustesse. Abi võimaldab kohalikel omavalitsustel ja nende liitudel ning maakondlikel arenduskeskustel viia läbi uuringuid ja muid tegevusi, mis aitavad koostada kvaliteetsemaid maakonna arengustrateegiaid, viia ellu omavalitsuse arengukava eesmärke ja valmistada ette mõjusaid projekte. Abi on kohaliku mõjuga, kuna abi sihtrühm on kohaliku või regionaalse päritoluga ja tegevus ei meelita Eestisse kliente teistest liikmesriikidest.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse toetuse andmise eesmärk ja tulemus. Toetuse andmise eesmärk on suurendada kohaliku ja regionaalse tasandi võimekust kavandada piirkondlikku arengut, saavutada maakonna arengustrateegia ja kohaliku omavalitsuse arengukava eesmärke ning valmistada ette ja viia ellu mõjusaid projekte, mis aitavad kaasa paremate teenuste, elu- ja ettevõtluskeskkonna ning linnaruumi arengule. Toetatavad uuringute-analüüside, ekspertide palkamise jm projektid võivad hõlmata teenuste arendamist (paranenud teenusekvaliteet ja uuenduslikud viisid teenuste osutamiseks, nt e-teenused, mobiilsed teenused, kohalike omavalitsusega koostöös osutatavad teenused, kogukonnateenused, mitmesugused pilootprojektid) või avalike teenuste taristu kohandamisega seotud tegevusi (multifunktsionaalsed teenusekeskused või taristuvõrgustiku terviklik väljaarendamine, säästva veemajanduse edendamine), samuti avaliku linnaruumi arendamist, sh linnakeskuste elavdamist ja ehituspärandi taaskasutuselevõttu. Projektid võivad olla seotud ka elu- ja ettevõtluskeskkonna arendamisega (jätkusuutliku turismi edendus ja kohaturundus, ettevõtlusvõrgustike, piirkonnaspetsiifiliste kompetentsikeskuste ja klastrite arendamine, ettevõtlikkuse ja kaugtöö edendamine, ettevõtete diagnostika). Projektid võivad hõlmata nutikaid lahendusi ja elurikkuse suurendamist linnapiirkondades ning muid maakonna arengustrateegias kavandatud tegevusi paremate teenuste, elu- ja ettevõtluskeskkonna ning linnaruumi arengu tagamiseks.

Projektiga panustatakse väljundnäitaja „Integreeritud territoriaalse arengu projektid“ sihttaseme saavutamisse. Projekt loetakse integreerituks, kui see vastab vähemalt ühele järgmistest tingimustest:

a) see hõlmab erinevaid sektoreid (näiteks sotsiaal, majandus, keskkond);

b) see hõlmab erinevaid haldusterritooriume (näiteks omavalitsused);

c) projekt integreerib mitut tüüpi sidusrühmi (näiteks riigiasutused, erasektori osalejad, valitsusvälised organisatsioonid).

Toetusmeetme kõigi projektide puhul eeldatakse koostööd erinevate osapooltega või erinevate sektorite vahelisi seoseid. Väljundnäitajasse panustavad kõik kas ühte või mitut integreerituse komponenti sisaldavad projektid.

Väljundnäitaja sihttase aastaks 2029 on 100 projekti, s.h erieesmärk 1 sihttase on 8 projekti ning erieesmärk 2 sihttase on 92 projekti. Sihttaseme määramisel on võetud aluseks perioodil 2014-2020 kohalikule ja regionaalsele tasandile korraldatud ühe uuringu keskmine maksumus, mis oli ca 28 500 eurot (s.h toetus 20 000 eurot). Näitaja sihttaseme arvutuskäik: toetuse summa 2 000 000€/20 000=100.

Projektiga panustatakse tulemusnäitaja „Integreeritud projektidest kasu saanud organisatsioonide arv“ sihttaseme saavutamisse. See tähendab, et igasse projekti peab olema lisaks taotlejale kaasatud ka vähemalt üks partner või kaasatav organisatsioon. Kasu saanud organisatsioon osaleb projekti tegevustes ja selleks võib olla nii organisatsioon, kelle tegevusi rahastatakse toetusest (partner ÜSS2021_2027 § 2 punkti 5 tähenduses), kui ka organisatsioon, kelle tegevusi ei rahastata toetusest (edaspidi *kaasatav organisatsioon*). Kasu saavad organisatsioonid tuleb nimetada projekti taotluses, kus tuleb kirjeldada nende roll projekti elluviimisel. Kasu saavaks organisatsiooniks ei loeta organisatsiooni, kes saab üksnes pärast projekti lõppu kasu projekti tulemustest, kuid ei panusta projekti jooksul ise nende saavutamisse (osalemine projektimeeskonnas, lähteülesande koostamisel, töö vastuvõtmisel vms).

Tuginedes perioodi 2014-2020 kogemustele prognoositakse kokku 200 kasu saavat organisatsiooni, s.h erieesmärk 1 sihttase on 16 organisatsiooni ja erieesmärk 2 sihttase on 184 organisatsiooni. Seega keskmiselt 2 partnerit/kaasatavat organisatsiooni ühe projekti kohta. Kasu saanud organisatsioone loetakse kumulatiivselt, kui sama organisatsioon saab kasu kahest erinevast projektist, siis loetakse ta ära kaks korda.

Väljund- ja tulemusnäitaja sihttasemeid loetakse vahe- ja lõpparuannete alusel.

Tegevused panustavad ühtlasi rakenduskava näitajate „Integreeritud territoriaalse arengu strateegiate raamistikku kuuluvate projektidega hõlmatud elanikkond“ ja „Toetatavad integreeritud territoriaalse arengu strateegiad“ täitmisesse. Esimese indikaatori puhul loetakse kokku integreeritud piirkondliku arengu strateegiatega kaasatud inimeste arv. Teine näitaja mõõdab unikaalsete strateegiate arvu, mille elluviimise toetamiseks projekte rahastatakse. Need on rakenduskava näitajad, mida projektipõhiselt ei arvestata.

Projekt aitab kaasa strateegia „Eesti 2035“ riigivalitsemise sihi „Eesti on inimesekeskne riik, kus poliitikakujundamine on koosloomeline ja inimesed saavad osaleda oluliste otsuste tegemisel. Avalikud teenused on kvaliteetsed ja kättesaadavad sõltumata elukohast ning suurendavad inimeste heaolu ja turvalisust“ saavutamisele. Tegevuste elluviimisel analüüsitakse ja võetakse arvesse erinevate sotsiaalsete gruppide (nt naised, mehed, erivajadusega inimesed, vanemaealised, noored, eri rahvuste esindajad) olukorda ja vajadusi ning seatakse eesmärgiks võrdsete võimaluste, sh ligipääsetavuse tagamine. Sihi saavutamist ja strateegia aluspõhimõtete hoidmist mõõdetakse näitajatega „Avalike teenustega rahulolu“ ja „KOVi teenustega rahulolu“. Kõigi „Eesti 2035“ näitajate puhul esitatakse, kus vähegi võimalik, andmed ka vanuse, soo, rahvuse, haridustaseme ning piirkonna kaupa. Rakenduskava tasandil jälgitakse meetmete kogumõju aluspõhimõtetele ja sihtidele tasakaalustatud regionaalset arengut, soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust, keskkonna- ja kliimaeesmärke arvestavalt.

Rakenduskava koostamisel on hinnatud meetme mõju "ei kahjusta oluliselt" põhimõttele vastavalt ning olulist mõju keskkonnaeesmärkidele ei tuvastatud. Uuringute ja analüüside koostamine võib omada positiivset mõju ja aidata kaasa keskkonnaeesmärkide saavutamisele, kuna osades uuringutes võidakse käsitleda keskkonna teemasid. Asjakohasel juhul arvestatakse projektide elluviimisel „ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärke“ põhimõtetega, et KOV-idel ja piirkondlikel organisatsioonidel oleks teadmine keskkonnaeesmärkide saavutamisest ja nendesse panustamise võimalustest ja oleks välditud olulise kahju tekkimine keskkonnaeesmärkidele. Toetatavad uuringud ja analüüsid võivad anda ka vajalikku

lisateadmist kavandatavate taristuinvesteeringute kliimakindluse tagamiseks. Lisaks käesolevale määrusele toetatakse poliitikaeesmärgi 5 raames keskseid koolitusprogramme, kus võidakse samuti potentsiaalselt toetada keskkonna ja kliimamuutustega seonduvat õpet omavalitsustele ning selliste koolituste abil kaudselt toetada ka kliimamuutuste mõjuga kohanemises pädevate spetsialistide olemasolu tagamist kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Keskkonnaeesmärkide saavutamise osas koolitab kohalikke omavalitsusi peamiselt Keskkonnaministeerium.

Eelnõu §-s 3 sätestatakse meetme rakendusasutus ja rakendusüksus. Määruse rakendamisel täidab rakendusasutuse ülesandeid Rahandusministeerium (edaspidi *rakendusasutus*) ja rakendusüksuse ülesandeid Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *rakendusüksus*). Rakendusasutuse ülesanded on loetletud ÜSS2021_2027 §-s 7 ja rakendusüksuse ülesanded ÜSS2021_2027 §-s 8.

2. peatükk. Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

Eelnõu §-s 4 on nimetatud määruse raames toetatavad tegevused. Kõik projektid ja nende tegevused peavad panustama meetme eesmärgi ja tulemuste saavutamisse. Toetatakse ainult nn pehmeid tegevusi nagu uuringu ja analüüsi läbiviimine, teenuse prototüübi või mudeli koostamine, konsultatsioon, koolitused, nõustamine, seminarid jne. Kohalikud omavalitsused, nende liidud ja maakondlikud arenduskeskused võivad teha määruses loetletud tegevusi, kui see on vajalik piirkondliku arengu kavandmiseks, maakonna arengustrateegia ja kohaliku omavalitsuse arengukava eesmärkide saavutamiseks ning mõjusate projektide ettevalmistamiseks. Kõik tegevused on suunatud kohaliku ja regionaalse tasandi arendussuutlikkuse tõstmisele. Näiteks võib omavalitsuste liit tellida koolituse, milles omavalitsuse ametnikud saavad osaleda ja oma teadmisi suurendada mõnes maakonnale olulises valdkonnas (teenused, ettevõtluskeskkond, linnaruum jne). Koolituse osaks võib olla ka õppereis, kus minnakse tutvuma mõne teise riigi heade näidetega. Samuti võib omavalitsus või omavalitsuste liit pagata eksperdid, kes aitavad neil integreeritud projekti ette valmistada. Samuti on võimalik tellida uuringud-analüüsid omavalitsusele või maakonnale olulises lahendamist vajavas küsimuses.

Enne taotluse esitamist võib olla projektiga alustatud, aga projekt ei tohi olla lõppenud.

Eelnõu §-s 5 sätestatakse abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud. Abikõlblike kulude üldised tingimused on sätestatud Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. aasta määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused" (edaspidi *ühendmäärus*) §-ga 15. Abikõlblikud on toetatavate tegevusete elluviimiseks vajalikud kulud, sealhulgas personalikulud vastavalt ühendmääruse §-le 16 ja teavitamiskulud. Põhjendatud juhtudel on projektis abikõlblik ka käibemaks ja erisoodustusena käsitletav kulu.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artikli 53 lõike 2 ja ühendmääruse § 18 lõike 1 kohaselt toetatakse projekti kogumaksumusega kuni 200 000 eurot ainult lihtsustatud kulude alusel. Käesolevas määruses on kulude lihtsustamise viisiks valitud kindlasummaline makse, kuna projektid on lühiajalised, väikese maksumusega ja projektide tulemused on lihtsasti määratletavad. Tulemuseks võib olla näiteks uuringu valmimine.

Kindlasummalise makse suuruse määrab rakendusüksus taotluse rahuldamise otsuses. vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artikli 53 lõike 3 punktile c ja ühendmääruse § 20 lõike 1 punktile 1.

Abikõlblikud kulud hüvitatakse kindlasummalise makse (ingl keeles lump sum) alusel vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artikli 53 lõike 1 punktile c. Kindlasummalise makse suuruse määramise jaoks koostab toetuse saaja eelarveprojekti. Eelarveprojekti all mõeldakse tavapäraselt toetuse saaja poolt koostatud ja esitatud hinnangulist kulude loetelu, mis peab olema tõenduspõhine. Kindlasummalise makse suuruse, projekti tulemuse ja selle saavutamise tõendamise alused lepitakse kokku toetuse saaja ja rakendusüksuse vahel ning rakendusüksus kinnitab need taotluse rahuldamise otsuses. Kulude kindlasummalise hüvitamise puhul hüvitatakse kulud toetuse rahuldamise otsuses määratud tulemuste täielikul saavutamisel. Kindlasummalist lihtsustatud hüvitusviisi tuleb rakendada projekti kõikidele abikõlblikele kuludele. Kulude lihtsustatud hüvitamisviisi arvutamise aluseks on abikõlblik kogusumma (sh omafinantseering), mitte ainult toetuse summa.

Kindlasummaline makse on suunatud eelkõige tulemuslikkuse rahastamisele. Kokkulepe tehakse mitte tegevuse, vaid tulemuse tasandil. Kulu loetakse tekkinuks, kui kokkulepitud tulemus on täielikult saavutatud. Seda, palju tulemuse saavutamiseks tehtud tegevused tegelikult maksma läksid, kulu hüvitamisel enam ei vaadata.

Eelnõu §-i 5 lõikes 8 sätestatakse abikõlbmatud kulud, lisaks ühendmääruse §-s 17 sätestatud mitteabikõlblikele kuludele. Meetmes soovitakse toetada ainult nn pehmeid tegevusi ja seetõttu on mitteabikõlblikud seadmete soetamise ja põhivara kulumiga seotud kulud; liiklusvahendi ja mootorsõiduki soetamise kulud; kinnisasja soetamise ja renoveerimise kulud ning muud toetatavate elluviimisega otseselt mitteseotud kulud. Sarnaselt eelmise struktuurifondide perioodiga ei hüvitata ametnike või töötajate palka, kui see on seotud senise ametijuhendi- või töölepingujärgsete ülesannete täitmisega.

Eelnõu §-s 6 määratakse projekti abikõlblikkuse periood. Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning millal projekti elluviimiseks vajalikud kulud tekivad. See peab jääma vahemikku 1. jaanuar 2022 kuni 31. detsember 2029. Projekti abikõlblikkuse periood võib olla kuni 12 kuud varasem taotluse esitamisest, kuid projekti tegevused ei tohi enne taotluse esitamist olla täielikult tehtud. Meetme abikõlblikkuse perioodi algus on taotlusvooru avamisest varasem eelkõige seetõttu, et oleks tagatud vajalik tugi territoriaalsete strateegiate koostamise ning tegevuskavade uuendamise protsessis. Projekt loetakse lõppenuks pärast toetuse saajale viimase väljamakse tegemist ja lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.

Eelnõu §-s 7 määratakse toetuse piirsumma ja osakaal. Projekti maksimaalse ja minimaalse toetuse summa kehtestamisel on lähtutud SF perioodi 2014-2020 „Kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse“ meetme projektide vastavatest summadest. Keskmine projekti maksumus oli siis ca 28 500 eurot (s.h toetus 20 000 eurot), kuid soovime jätta alles võimaluse rakendada ka suuremamahulisi projekte. Maksimaalne toetuse summa võib olla kuni 50 000 eurot. Lisaks on määruses sätestatud ka projekti maksimaalne võimalik kogumaksumus 200 000 eurot, kuna eelarveprojekti alusel kindlasummalist makset saab anda projektile kogumaksumusega kuni 200 000 eurot. Minimaalne toetuse suurus on sätestatud selleks, et vältida väga väikesemahuliste projektide esitamist, mis suurendaks asjatult halduskoormust.

Projektile antakse toetust kõige rohkem 70% projekti abikõlblikest kuludest. Oma- ja kaasfinantseeringu minimaalne määr on 30% ning see peab katma abikõlblikest kuludest osa, mida toetus ei kata.

Käesolevate toetuse andmise tingimuste Euroopa Liidu toetuse suurus on 2 000 000 eurot (kogumaksumus 2 857 143 eurot).

3. peatükk. Nõuded toetuse taotlejale, partnerile ja taotlusele

Eelnõu §-s 8 sätestatakse nõuded taotlejale, partnerile ja kaasatavale organisatsioonile.

Meetme abikõlblikeks taotlejateks ja partneriteks on ainult kohaliku ja regionaalse tasandi organisatsioonid. Kuid projekti rakendamises võib partneri või kaasatava organisatsioonina osaleda ka mittetulundusühendus, riigi ametiasutus, avalik-õiguslikul isik ja äriühing. Näiteks võib meetme raames tellida uuringu või palgata eksperdid investeeringute projekti ettevalmistamiseks rakenduskava meetmetesse „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“, „Kättesaadavad kvaliteetsed avalikud teenused“ või „Nutikad lahendused linnapiirkondades“. Kuna investeeringute projektidesse võivad olla kaasatud erinevad osapooled riigi, era- ja mittetulundussektorist, siis on vajalik need osapooled kaasata juba projekti ettevalmistamise faasis.

Taotleja ja partner peavad vastama ühendmääruse § 3 lõike 2 punktides 1-8 sätestatud tingimustele. Määruses seatud piirangud taotlejale aitavad muuhulgas tagada seda, et taotlejatel on olemas projekti elluviimiseks ja haldamiseks vajalik kvalifikatsioon või kogemus ning õiguslik ja organisatsiooniline eeldus lähtuvalt kohalike omavalitsuste ja maakondlike organisatsioonide ülesannetest ning organisatsioonilisest ülesehitusest.

Eelnõu §-s 9 sätestatakse taotleja kohustused. Taotleja on kohustatud täitma ühendmääruse § 2 lõikes 3 sätestatud nõudeid. Need puudutavad rakendusüksusele taotluses esitatud teabe tõendamist ja kontrollimise lubamist.

Eelnõu §-s 10 sätestatakse ühendmääruse punktid, mille nõuetele taotlus peab vastama. Samuti loetletakse vajalikud kinnitused, andmed ja dokumendid, mis peavad taotluses sisalduma.

Lõike 2 punktides 1-7 loetletakse üldised andmed projekti kohta, mis tuleb taotluses esitada. Lõike 2 punktis 8 sätestatakse, et taotluses tuleb esitada lähteülesanne ja selle aluseks olev hinnakalkulatsioon või võrreldavad hinnapakkumised või hankedokumentatsioon. Need andmed on vajalikud projekti (eeldatava) maksumuse teadasaamiseks ning projekti kulutõhususe hindamiseks, samuti kindlasummalise makse suuruse määramiseks. Lõike 2 punktis 9 sätestatakse, et taotluses peab olema kinnitus nõutud omafinantseeringu olemasolu kohta. See tagab selle, et taotleja ja partner on oma eelarvesse vajaliku omafinantseeringu kavandanud.

Lõigetes 3 ja 4 sätestatakse kinnitused, mis tuleb esitada vastavalt sellele, kas projekt viiakse ellu koos partneri või kaasatava organisatsiooniga. Kinnitus projektis osalemise kohta peab olema esitatud kõigi asjakohaste projekti elluviimisega seotud organisatsioonide kohta, kellest sõltub projekti tulemuste saavutamine.

4. peatükk. Toetuse taotlemine

Eelnõu §-s 11 sätestatakse taotlusvooru avamise kord. Valdkonna eest vastutav minister kinnitab käskkirjaga taotlusvooru eelarve maakondade lõikes ning taotlusvooru avamise ja lõpetamise kuupäevad, mille jooksul on võimalik taotlusi esitada. Sihtrühma teavitamine taotlusvooru kuupäevadest ja eelarvest on rakendusüksuse ülesanne. Taotlemine toimub jooksvalt ja kui ühe vooru eelarve ammendub, on võimalus korraldada järgnev voor, kui rakendusasutus seda otsustab ja rahalised vahendid seda võimaldavad.

Eelnõu §-s 12 sätestatakse, et taotlemine toimub jooksvalt kuni taotlusvooruks ette nähtud vahendite lõppemiseni või taotlusvooru lõpptähtajani. Taotlus tuleb esitada rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu.

5. peatükk. Taotluste menetlemine

Eelnõu §-s 13 sätestatakse taotluste menetlemise tingimused. Kuna tegemist on jooksva taotlemisega, siis menetletakse taotlusi nende esitamise järjekorras. Taotluste menetlemise tähtaeg on kuni 45 tööpäeva, s.t. et hiljemalt 45 tööpäeva möödumisel taotluse esitamise tähtpäevast arvates teeb rakendusüksus taotlejale teatavaks taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse. Seda tähtaega võib põhjendatud juhtudel pikendada kuni 10 tööpäeva, kui taotluses või sellega kaasnevates dokumentides on puudusi või on vaja lisateavet. Sel juhul tehakse taotlejale ettepanek taotlust muuta ja pikendatakse vajadusel taotluse menetlemiseks ette nähtud tähtaega puuduste kõrvaldamise, taotluse muutmise või dokumentide või teabe esitamise aja võrra. Kui taotluses esinevaid puudusi ei suudeta täiendavalt antud kuni 10 tööpäeva jooksul kõrvaldada, on see alus taotluse rahuldamata jätmise otsuse tegemiseks.

Lõikes 4 sätestatakse, et rakendusüksus annab maakondlike hindamiskomisjonide liikmetele e-toetuste keskkonnas ligipääsu esitatud taotlustele.

Eelnõu §-s 14 sätestatakse, et rakendusüksus tunnistab taotleja, partneri, kaasatava organisatsiooni ja taotluse nõuetele vastavaks, kui need vastavad määruse nõuetele.

Eelnõu §-s 15 sätestatakse hindamiskomisjoni moodustamise alused. Rakendusüksus moodustab hindamiskomisjoni igas maakonnas, s.t. kokku 15 hindamiskomisjoni. Rakendusüksus küsib selle jaoks iga maakonna arendusorganisatsioonilt sisendit. Iga maakonna hindamiskomisjon on viie kuni seitsme liikmeline ja selle koosseisu kuulub üks rakendusüksuse, vähemalt üks mittetulundusühenduse ja vähemalt üks ettevõtlusorganisatsiooni või ettevõtja esindaja.

Mitmekülgne hindamiskomisjoni koosseis võimaldab anda projektidele laiapõhjalise hinnangu ning tagada maakonna arengustrateegia eesmärkidesse panustavate projektide valik võimalikult erinevaid sihtgruppe kaasavalt. Hindamiskomisjonid moodustatakse samadel alustel ja koosseisuga kui rakenduskava poliitikaeesmärgi 5 meetme „Kvaliteetsed kättesaadavad avalikud teenused“ maakondlikud komisjonid. Hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid peavad deklareerima oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest projektidest ning vajadusel ennast hindamisest taandama. Enne hindamiskomisjonide toimumist selgitab rakendusüksus hindamiskomisjoni liikmetele hindamise põhimõtteid ja juhendab kuidas projekte erinevate kriteeriumite lõikes hinnata.

Eelnõu §-s 16 sätestatakse projektide hindamise põhimõtted ja valikukriteeriumid. Määruses sätestatakse projektide valikukriteeriumid ja nende osakaalud. Detailsema valikumetoodika koostab rakendusüksus ja kooskõlastab selle enne kinnitamist rakendusasutusega.

Esimese hindamiskriteeriumiga hinnatakse kuivõrd projekt vastab meetme eesmärgile (kuivõrd aitab projekt kaasa piirkonna arengu kavandamisele, kohaliku omavalitsuse arengukava ja maakonna arengustrateegia eesmärkide saavutamisele ja mõjusate projektide ettevalmistamisele). Samuti hinnatakse seda, kas projekti tulemusi saab praktikas rakendada.

Teise hindamiskriteeriumiga hinnatakse projekti sisulist põhjendatust (kuivõrd projekti eesmärgipüstitus on põhjendatud, kas tegevused võimaldavad saavutada planeeritud tulemused ja väljundid parimal moel). Samuti hinnatakse seda, kas vajalikud partnerid on kaasatud ja kuivõrd on kavandatud arvestada horisontaalsete põhimõtete ja sihtrühma vajadustega. Sihtrühma vajadustega arvestamise juures võetakse muuhulgas arvesse seda, kas kõik vajalikud ühiskonnagrupid on kaasatud, kuidas lahendus mõjutab naiste, meeste, erivajadustega inimeste, erinevas vanuses ja erinevast rahvusest inimeste olukorda ja juurdepääsu teenustele ja teenuste kvaliteeti ning kas avalikud teenused on ligipääsetavad kõigile inimestele. Kas ja kuidas lahendus aitab tagada ühiskonna erinevatesse gruppidesse kuuluvate inimeste ligipääsetavust füüsilisele keskkonnale, toodetele või teenustele, infole ja kommunikatsioonile ning kas lahenduses kavatsetakse rakendada kaasava disaini põhimõtteid.

Teise hindamiskriteeriumi juures hinnatakse ka seda, kas tegevuste ajakava on mõistlik ja võimaldab saavutada õigeaegselt projekti tulemused.

Kolmanda hindamiskriteeriumiga hinnatakse projekti kulutõhusust (kas ettenähtud tegevused ja lahendused on piisavalt kulutõhus viis planeeritud tulemuste saavutamiseks ning kavandatud kulud on eesmärgi saavutamiseks vajalikud ja mõistlikud).

Projekte hinnatakse skaalal 0-4 ja hinne loetakse positiivseks kui koondhinne on vähemalt 2,75 ja ühegi valikukriteeriumi lõikes ei ole koondhinne madalam kui 1.

Eelnõu §-s 17 sätestatakse taotluse rahuldamise tingimused ja kord. Taotluse rahuldamise otsused teeb rakendusüksus vastavalt ühendmääruse § 8 lõikele 1, s.t. et rahuldamise otsus tehakse juhul kui taotleja, partner ja taotlus vastavad toetuse andmise tingimuste määruses nimetatud nõuetele ja taotlus kuulub hindamistulemuste põhjal rahuldamisele.

Kuna tegemist on jooksva taotlemisega, siis kuuluvad taotlused rahuldamisele vastavalt nende esitamise järjekorrale kuni maakonna taotlusvooru toetuse eelarve lõppemiseni.

Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse ühendmääruse § 8 lõikes 4 loetletud teave: andmed toetuse saaja ja projekti kohta, toetuse saaja kohustused, toetuse maksmise tingimused, viide otsuse vaidlustamise kohta ja otsuse tegija andmed.

Eelnõu §-s 18 sätestatakse taotluse rahuldamata jätmise tingimused ja kord. Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse ühendmääruse § 8 lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel, s.t. kui taotleja, partner või taotlus ei vasta kas või ühele ette nähtud nõudele, kui taotleja on esitanud valeandmeid või ei võimalda teha enda ja partneri juures kontrolli, taotlus ei ole saanud hindamisel positiivset hinnet, kui rahastamise eelarve ei võimalda taotlust rahuldada ja kui taotleja ei ole nõus taotluse osalise rahuldamise ettepanekuga.

Taotluse rahuldamata jätmise otsus tehakse vastavalt ÜSS2021_2027 §-le 12, s.t. et taotluse rahuldamata jätmise otsuses projekti koondhinnet ega hindajate antud hinnanguid täiendavalt ei põhjendata, kuna projekti hinnatakse ja valitakse avalikustatud valikukriteeriumite ja -korra kohaselt ja taotluse rahuldamata jätmise otsus põhineb koondhindel.

Eraldi ärakuulamise protseduuri taotluse rahuldamata jätmise otsuse puhul teostada ei ole vaja, kui otsus põhineb taotluses esitatud andmetele ning puuduste kõrvaldamiseks esitatud teabel ja selgitustel.

Eelnõu §-s 19 sätestatakse taotluse osalise või kõrvaltingimuste rahuldamise tingimused.

Taotluse osalise rahuldamise otsuse teeb rakendusüksus ühendmääruse § 9 lõikes 1 kirjeldatud juhtudel, s.t. kui taotluse täielik rahuldamine ei ole võimalik toetuse mahu tõttu või kui täielik rahuldamine ei ole põhjendatud, arvestades taotletud toetuse summat, projekti tegevusi, tulemusi või eesmärki.

Taotluse kõrvaltingimustega rahuldamise otsus tehakse vastavalt ühendmääruse § 9 lõikele 2, s.t. kui on tõenäoline, et lõpliku otsuse tegemiseks vajalik eeldus saabub või täidetakse hiljemalt kõrvaltingimuses märgitud tähtaja jooksul ja kõrvaltingimuse seadmine on mõistlik.

Tingimusliku rahuldamise puhul tekib toetuse saajal õigus maksetele alles pärast seda kui tingimus on täidetud.

6. peatükk. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

Eelnõu §-s 20 sätestatakse taotluse rahuldamise otsuse muutmise tingimused. Otsuse muutmise võib algatada nii rakendusüksus kui ka toetuse saaja. Kuna määruse raames kasutatakse kulude hüvitamise puhul üksnes kindlasummalist makset, siis on vastavalt ühendmääruse § 12 lõikele 6 võimalik muuta üksnes projekti abikõlblikkuse perioodi.

Rahuldamise otsuse muutmise taotlus peab olema esitatud projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul ja rakendusüksus peab muutmise otsustama 16 tööpäeva jooksul.

7. peatükk. Toetuse saaja ja partneri õigused ja kohustused

Eelnõu §-s 21 sätestatakse toetuse saaja ja partneri õigused ja kohustused. Toetuse saajal ja partneril on õigus saada rakendusüksuselt informatsiooni ja selgitusi.

Lõikes 2 sätestatakse, et toetuse saaja täidab ühendmääruse §10 lõikes 1 sätestatud kohustusi. Need puudutavad projekti nõuetekohast elluviimist, teabe esitamist, andmete kogumist. Toetuse saaja peab võimaldama projekti kontrollimist, tagastama tagasimaksmisele kuuluva toetuse tähtaegselt, täitma teavitamisega seotud nõudeid, säilitama kulude aluseks olevad dokumendid ja tõendid jne. Lisaks on toetuse saajal kohustus avaldada oma veebilehel projekti tulemused (näiteks valminud analüüsi lõpparuanne) ning hoidma seda avalikuna vähemalt 2 aasta jooksul pärast projekti lõppemist.

Lõikes 3 sätestatakse, et partner täidab ühendmääruse § 10 lõigetes 2 ja 3 sätestatud kohustusi. Partneri kohustused kattuvad suures osas toetuse saaja kohustustega. Ka partner peab võimaldama taotluses esitatud teabe kontrollimist projektiga seotud ruumides. Erinevus toetuse

saaja kohustustest on see, et ainult toetuse saaja peab tagama projekti elluviimist ettenähtud tingimustel ja nõutud tulemuste saavutamist; teavitama rakendusüksuste e-toetuste keskkonnas projektiga seotud andmete muutumisest; tagastama tagasimaksmisele kuuluva toetuse.

Partner, kes ei ole riigihangete seaduse tähenduses hankija, peab järgima riigihangete seadust, kui toetuse saaja on hankija riigihangete seaduse tähenduses, välja arvatud juhul, kui partner on valitud ja partneri tehtavate tegevuste maksumus on kujunenud toetuse saaja poolt läbiviidud riigihanke tulemusel.

Lõikes 4 sätestatakse, et kui toetuse saaja on hankija riigihangete seaduse tähenduses, peab ta järgima hangete läbiviimisel riigihangete seaduses sätestatud nõudeid.

Lõikes 5 sätestatakse, et kui toetuse saaja ei pea järgima riigihangete seadust ja asja või teenuse eeldatav abikõlblik maksumus ilma käibemaksuta on võrdne 20 000 euroga või sellest suurem, järgib toetuse saaja ühendmääruse § 11 lõigetes 1 ja 5-8 sätestatud ostumenetluse läbiviimise nõudeid, eesmärgiga tagada aus ja läbipaistev ostumenetlus.

8. peatükk. Aruannete esitamine

Eelnõu §-s 22 sätestatakse toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise kord. Vahearuanded tuleb esitada vähemalt üks kord aastas, tavapäraselt aasta lõpu seisuga. Kõik aruanded tuleb esitada e-toetuse keskkonna kaudu. Aruannetes tuleb kajastada peamine teave projekti kohta, teostatud tööd ja tegevused ning tulemuste ja eesmärkide saavutamine, sh näitajate täitmine. Kuna perioodil 2021+ on oluline saada 2024. a vahe-ülevaate aastaks maksimaalne ülevaade näitajate täitmisest, on oluline näitajate raporteerimine vahearuandes.

9. peatükk. Toetuse maksmise tingimused

Eelnõu §-s 23 sätestatakse toetuse maksmise tingimused.

Toetus makstakse välja lihtsustatud kulude alusel kindlasummalise maksena projektile taotluse rahuldamise otsuses kirjeldatud tulemuste täielikul saavutamisel. Toetuse saaja esitab e-toetuste keskkonna kaudu taotluse rahuldamise otsuses kokku lepitud tulemuste saavutamist tõendavad dokumendid ja tõendid. Tulemuseks võib olla näiteks uuringu valmimine. Tegelikult kantud kulusid ja kuludokumente esitada ei ole vaja.

10. peatükk. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine, finantskorrektsioon ja vaided

Eelnõu §-s 24 sätestatakse toetuse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise alused.

Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse osaliselt või täielikult kehtetuks vastavalt ühendmääruse §-le 14. Ühendmääruses on loetletud viis juhtumit millal seda teha võib. Need on seotud asjaolude ilmnemisega, mille puhul ei oleks tohtinud taotlust rahuldada; kui kõrvaltingimust ei suudeta täita; kui taotluse muutmistaotlust ei rahuldata ja ettenähtud tingimustel ei ole võimalik projekti jätkata (käesolevas määruses kasutatud kindlasummalise lihtsustatud kulude hüvitamisviisi puhul saab muuta üksnes projekti abikõlblikkuse perioodi).

Taotluse rahuldamise otsuse saab kehtetuks tunnistada ka toetuse saaja avalduse alusel, kui ta soovib toetuse kasutamisest loobuda.

Lisaks on võimalik vastavalt ühendmääruse § 37 lõikele 8 tunnistada taotluse rahuldamise otsus kehtetuks, kui finantskorrektsiooni otsusega vähendatakse kogu taotluse rahuldamise otsuses nimetatud toetus.

Eelnõu §-s 25 sätestatakse finantskorrektsiooni tegemise ja toetuse tagastamise alused.

Finantskorrektsiooni otsuse tegemisel juhindutakse ÜSS2021_2027 §-dest 28-30. Seal on sätestatud üldised põhimõtted, tagasimaksmise aeg, intress ja viivis.

Finantskorrektsiooni otsus tehakse vastavalt ühendmääruse § 34-38 sätestatule. Ühendmääruses §-des 34-36 on toodud finantskorrektsiooni tegemise ja tegemata jätmise alused ja finantskorrektsiooni protsendimäärad. Lihtsustatud kulude korral tuleb enne finantskorrektsiooni protsendimäära kohaldamist määrata kindlaks tegevuse või tegevuste kogumi maksumus, mille suhtes toetuse saaja on eiranud kohustusi või kehtestatud nõudeid. Ühendmääruses §-s 37-38 on toodud finantskorrektsiooni otsuse vormistamise nõuded ja toetuse tagasimaksmise ajatamise tingimused.

Eelnõu §-s 26 sätestatakse vaide esitamise ja menetlemise kord. Selle järgi võib rakendusüksuse toimingu või otsuse peale esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras. Vaide lahendab rakendusüksus.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamise aluseks on ÜSS2021_2027 ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused.

Eelnõu on kooskõlas järgmiste Euroopa Liidu määrustega:

1) EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid
2) EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2021/1058, 24. juuni 2021, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi

4. Määruse mõjud

Rahastatavad tegevused mõjutavad otseselt Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021-2027 poliitikaeesmärk 5 „Inimestele lähedasem Eesti“ eesmärkide ja tulemuste saavutamist. Rahastatavad tegevused aitavad kaasa strateegia „Eesti 2035“ riigivalitsemise sihi „Eesti on inimesekeskne riik, kus poliitikakujundamine on koosloomeline ja inimesed saavad osaleda oluliste otsuste tegemisel. Avalikud teenused on kvaliteetsed ja kättesaadavad sõltumata elukohast ning suurendavad inimeste heaolu ja turvalisust“ saavutamisele.

Rahastatavad tegevused on kooskõlas EL põhiõiguste hartas nimetatud põhiõigustega ja puuetega inimeste konventsiooni väärtustega. Rahastatavate tegevuste raames on muuhulgas abikõlblikud üritustele ligipääsetavusega seotud kulud, sealhulgas invatranspordi kulu, samuti suulise ja kirjaliku tõlke, sealhulgas viipekeele ja kirjeldustõlke kulu. Projektide hindamisel arvestatakse seda, kuivõrd on projekti tegevuste elluviimisel kavandatud arvestada horisontaalsete põhimõtete ja sihtrühma vajadustega, sh on võetud arvesse sihtrühmasiseste sotsiaalsete gruppide (nt naised, mehed, erivajadustega inimesed, vanemaealised, noored, eri rahvuste esindajad) erinevaid vajadusi.

1. **Võrdsed võimalused, võrdõiguslikkus ja ligipääsetavus**

Meetme raames on võimalik teha uuringuid, analüüse ja palgata eksperte, mis kõik aitavad paremini kavandada kohaliku tasandi teenuseid, ettevõtluskeskkonda ja linnaruumi arengut ning valmistada ette investeeringute projekte. Käesolev meede annab suuremahuliste integreeritud projektide rakendajatele hea võimaluse enne projekti alustamist projekt läbi mõelda muuhulgas teenustele ja linnaruumile ligipääsetavuse, kaasava disaini, võrdsete võimaluste ja võrdõiguslikkuse aspektidest.

Käesoleva meetme taotlejal on kohustus kaasata projekti elluviimisesse ka teised organisatsioonid või partnerid. See võimaldab projekti elluviimisesse kaasata erinevaid huvirühmi esindavad organisatsioonid, näiteks teenuste osutamisega tegelevad organisatsioonid, kes tunnevad teenuste kasutajate vajadusi kõige paremini.

Projektide hindamisel hinnatakse muuhulgas seda, kuivõrd kavandatakse arvestada horisontaalsete põhimõtete ja sihtrühma vajadustega. Sihtrühma vajadustega arvestamise juures võetakse arvesse, kas kõik vajalikud ühiskonnagrupid on kaasatud, kuidas lahendus mõjutab naiste, meeste, erinevast vanusest ja rahvusest inimeste juurdepääsu teenustele ja teenuste kvaliteeti ning kas avalikud teenused on ligipääsetavad kõigile inimestele.

2. **Regionaalareng**

Meede panustab otseselt regionaalarengu eesmärkide saavutamisse. Meede omab positiivset mõju eri piirkondade omavalitsuste ja maakondlike organisatsioonide võimekusele kavandada teenuste, elu- ja ettevõtluskeskkonna arengut ning valmistada ette mõjusaid projekte. Tänu sellele saavad kohalikud teenused olema kvaliteetsemad, tõuseb ettevõtluskeskkonna ja linnaruumi atraktiivsus. Meedet rakendatakse üle-eestiliselt, kuna kohaliku tasandi arendusvõimekus vajab tugevdamist kõigis Eesti piirkondades. Meetme toetusvahendite jaotus on maakondlik ja ei korraldata üleriigilisi projektikonkursse nagu perioodil 2014-2020. See võimaldab ka väiksema taotlusaktiivsusega maakondades teha vajalikke uuringuid ja muid tegevusi. Toetatakse integreeritud projekte, mis soodustavad kohalike omavalitsuste koostööd arendustegevustes ja teenuste osutamisel ning aitavad kaasa piirkondade terviklikule arengule.

3. **Keskkond ja kliima**

Meede ei mõjuta otseselt keskkonna ja kliima horisontaalset põhimõtet, kuid ei ole välistatud, et osad toetatavad projektid võivad omada positiivset mõju keskkonna ja kliima teemadele. Näiteks uuringud linnaruumi projektide ettevalmistamiseks, kui projekt on seotud kliimamuutuste ja rohealadega linnas või uuringud KOV jäätmevaldkonna projektide ettevalmistamiseks jne.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisel on põhiroll Riigi Tugiteenuste Keskusel (taotluste vastuvõtt, hindamise ja hilisema kontrolli korraldamine, otsuste tegemine, toetuse väljamaksmine ja tagasinõudmine, vaiete lahendamine).

Toetust antakse Euroopa Regionaalarengu Fondist, millele lisandub toetuse saajate projektipõhine omafinantseering.

Toetuse andmise administreerimisega, sealhulgas määruse rakendamisega seotud kulud kaetakse riigieelarvest, kasutades selleks rakenduskavaga eraldatavaid tehnilise abi eelarve vahendeid. Määruse rakendamisega ei kaasne täiendavaid riigieelarvelisi tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, see tähendab kolmandal päeval pärast selle Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Riigikantseleile, Sotsiaalministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile, Eesti Linnade ja Valdade Liidule ning Riigi Tugiteenuste Keskusele. Kommentaarid esitasid Sotsiaalministeerium, Keskkonnaministeerium, Rahandusministeerium ja Riigi Tugiteenuste Keskus. Kõigi kommentaaridega on arvestatud täielikult või osaliselt ja vastavad täiendused määrusesse ja seletuskirja sisse viidud.